

Muránske hradné

hry

4. SEPTEMBRA 2021

O 11.00 HOD.

Vás pozývame na futbalové ihrisko v Muráni,

kde sa Vám predstavia:

Skupina historického šermu URSUS

a

Sokolari

- Čakajú na Vás aj rôzne sprievodné akcie pre deti

Podujatie
pripravili :

Obec
Muráň

Lesy SR š.p.
OZ Revúca

Partnerstvo
Muránska
planina –
Čierny Hron

Banskobystrický samosprávny kraj

Banskobystrický samosprávny kraj v roku 2021 poskytol Obci Muráň nenávratnú finančnú podporu na nasledujúce projekty:

Kniha „Muráň – Ľudia a hory“

- vo výške 1 000,- €

Tkáčstvo - zabudnuté remeslo

- vo výške 1 300,- €

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSSTRICKÉHO
SAMOSPRAVNEHO KRAJA

Hrad Muráň

V rámci národného projektu
„Zapojenie nezamestnaných do obnovy
kultúrneho dedičstva“

Obec Muráň vytvorila 8 pracovných miest.

Národný projekt je finančne podporený
Ministerstvom kultúry SR v sume 17 000,- €

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Certifikát

za rok 2020

Množstvom triedeného zberu komunálneho odpadu v objeme

44 332 kg

prispelo mesto/obec

Muráň

IČO: 00328537

k celkovej úspore emisií skleníkových plynov systémom zberu, zhodnocovania
a recyklácie odpadov z obalov organizácie zodpovednosti výrobcov ENVI - PAK

70 545 000 kg CO₂

v Bratislave 28. 2. 2021

Mgr. Hana Nováková, LL.M., MBA
generálna riaditeľka ENVI - PAK, s.r.o.

Metodika, na základe ktorej bol uskutočnený výpočet úspory skleníkových plynov, bola vypracovaná spoločnosťou BDO by Deloitte
pre 22 energetických organizácií zodpovednosti výrobcov. Uskutočnený výpočet zodpovedá celkovej úspore skleníkových plynov sústavy
obalov, zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov organizácie zodpovednosti výrobcov ENVI - PAK v roku 2020.

Najkrajší kalendár Slovenska 2021

porota súťaže udeľuje kalendár

Muráň 2021

2. miesto

v kategórii

Nástenné jedlolistové plagáty

ktorý prihlásil

Obec Muráň

predseda poroty

Banská Bystrica, máj 2021

Najkrajší kalendár Slovenska 2021

porota súťaže udeľuje kalendár

Muránske vody 2021

2. miesto

v kategórii

Nástenné viaclistové

Obce

ktorý prihlásil

Obec Muráň

predseda poroty

Banská Bystrica, máj 2021

POD MURÁNSKYM HRADOM **SOBOTA 4.9.2021**
FUTBALOVÝ ŠTADIÓN MURÁŇ

ZAČIATOK o 18.00 hod.
AREÁL SA OTVÁRA o 15.30 hod.

KOLÁROVCI

DISKOTÉKA V PRÍPADE DOBRÉHO POČASIA

VSTUPNÉ: 15 €
Deti do 1 metra **ZDARMA!!!**
Počet vstupeniek je **OBMEDZENÝ!!!**

PREDPRÍJAZD VSTUPENIEK ticketportal
OBECNÝ ÚRAD MURÁŇ

ORGANIZÁTOR **4ever**
REKLAMNÍ PARTNER **BOROVICA**
Zlatý Bazant
LOKÁLKA

POLEMIC **SINCE 1988**

Partnerstvo Muránska planina – Čierny Hron

Partnerstvo Muránska planina poskytuje Obci Muráň finančnú podporu v rámci grantového programu „Naštartujme s Partnerstvom Muránska planina – Čierny Hron“ č.1/2021 vo výške 800,- € na **Muránske Hradné hry 2021**

Podporte projekt záchranu hradu Muráň a ostatné aktivity obce odoslaním SMS na číslo:8866

- čiastkou 2 Eur - text SMS v tvare: MURAN2
- čiastkou 5 Eur - text SMS v tvare: MURAN5

Nedajme sa vtiahnuť do sveta populizmu, klamstiev a poloprávdy akože v záujme ochrany prírody

V tomto období sme svedkami súboja o ovládnutie územia národných parkov organizáciou ochrany prírody. NP na Slovensku boli v minulosti veľkoryso vyhlasované bez ohľadu na teraz medzinárodne uznávané kritériá (IUCN), pričom žiaden NP tieto kritériá nespĺňa. Myslím tým skutočný stav ľudmi pozmenených, nepôvodných biotopov, neschopných samostatnej existencie a absolútne nevhodných na zaradenie do bezzásahových území za účelom naplnenia % bezzásahovosti. MŽP bez analýzy dopadov na vidiek a regióny pretláča bezhlavo a nasilu svoje predstavy o prevode uvedených pozemkov. Vo vyspelom Švajčiarsku ani nedovolili spustiť referendum o vytvorení druhého národného parku v krajine. Veľké mestá veľmi dobre vedeli, že pri hlasovaní by prevládali vidiek. Napriek tomu to neurobili. Rešpektovali a prejavili tak úctu k vidieckemu obyvateľstvu a jeho práci na vidieku. Je to obdivuhodné a podobným je to možno najvyspelejší štát sveta s jedným malým národným parkom. **Sú tam žijúci ľudia hlúpi, že to tak robia a neuvažujú o bezzásahu?**

Skúsím predostrieť pár faktov o čom je ochrana prírody na Slovensku.

-Chudobné Slovensko má **9 národných parkov s najvyššou % rozlohou na výmere krajiny v Európe, bohaté Švajčiarsko má jeden** pri porovnateľnej hustote obyvateľstva ako Slovensko.

-Organizácie ochrany prírody sú **pod tlakom mimo vládnych občianskych združení**. Príprava projektov **rozširovania siete chránených území je zaujímavý biznis**, umožňujúci ich autorom slušný príjem.

-**Až 57% výmery lesných porastov je súčasťou siete chránených území** národného alebo európskeho význa-

mu a z nich 48,8 % lesov je zaradených do územia Natura 2000.

-Žiadna európska smernica nenariaďuje uplatňovanie bezzásahového režimu, práve naopak, v záujme trvalo udržateľného hospodárenia často bezzásahovosť vylučujú.

-Hustota obyvateľstva v Kanade na km2 je na úrovni troch obyvateľov, USA - tridsať obyvateľov a Slovenska - 110 obyvateľov. Obyvateľom Slovenska pri tejto hustote **v stupni rozširujúcej ochrany 4 a 5 tvrdo zamedzíme vstup** na uvedené územie / zo zákona je možný vstup len po vyznačených chodníkoch/. Pre koho vlastne tieto územia budú vytvorené?

-Slovensko skutočné národné parky ani mať nemôže, pretože na to **nemá nielen dostatok priestoru, ale ani vyhovujúce demografické a už vôbec nie ekonomické podmienky**.

-Na Slovensku účelom ochrany prírody už teraz slúži okrem cca 980 km2 bezzásahovej zóny v maloplošných chránených územiach, ďalej cca 1900 km2 lesov osobitného určenia, a aj cca 2700 km2 z hospodárenia prakticky vylúčených ochranných lesov. To spolu predstavuje **5580 km2 bezzásahových lesov alebo človekom minimálne narušovaných**. Je to už výmera menšieho amerického parku. Čo ešte ochrana prírody chce, kde sa zastavia ich požiadavky?

-Slovenská ochrana prírody úmyselne nevidí z pohľadu biodiverzity našu zničenú poľnú krajinu. Poľnohospodári samozrejme by to vedeli zmeniť, len na to potrebujú peniaze.

-Lesníctvo na Slovensku je pod systematickým útokom protagonistov ochrany prírody. Znevažovaná je **stáročná bezplatná starostlivosť o les ako podstatnej časti životného prostredia**. Máme sa o les starať lepšie ako doteraz? Stačil by na to zlomok z peňazí, čo má pridelené zo štátu ochrana prírody.

-Budeme všetci robiť na Slovensku v nevýrobnej sfére? **Znechutíme a strpíme život ľuďom na vidieku rozhodnutím naivných detinských ochrancárskych úradníkov?**

-Je potrebné nájsť si čas a pozrieť si plochy po živelných pohromách napr. na Osrblí alebo Vysokých Tatrách, kde poctivou prácou na vidieku miestni ľudia vytvorili stabilné ekosystémy s bohatou biodiverzitou.

tou.

Riešenie:

-Skutočná reforma ochrany prírody začne vtedy, keď vyhlasovaniu nových chránených území **predíde odborná diskusia všetkých zainteresovaných strán a stanovia sa kvalitatívne rámce a hranice pre ich prehodnotenie a využívanie**. V opačnom prípade to bude neodborné, nedemokratické a celé Slovensko sa dostane do **obmedzení**, kde sa nebude dať reálne hospodáriť.

-Ľudí nesmieme na Slovensku koncentrovať, **naopak vytvárať im relaxačné zóny tam kde žijú a chodia do práce**. **Diverzifikovať ľuďom činnosť na vidieku, čím sa budú aj reálne živiť.** Napr.: Turizmus, Lesníctvo, Poľnohospodárstvo...

-Pre dosiahnutie súladu cieľov ochrany prírody a životných potrieb spoločnosti v preľudnenej strednej Európe **nemôžeme ísť cez zvyšovanie bezzásahovej zóny**, ale cez rovnováhu a spoluprácu ochrany prírody s materiálmi potrebami človeka.

-Ľudí je potrebné vzdelávať, aby pochopili o čom je ochrana životného prostredia. Nemôže to byť cesta zákazov, obmedzení a hanebných pokút.

-Reforma ochrany prírody resp. prevod pozemkov pod ŠOP si vyžaduje dôslednú analýzu a hlavne zdravý rozum. Dobrý, odborný návrh prišiel z nášho parlamentu - že pod ŠOP by mali prejsť terajšie územia so 4. a 5. stupňom ochrany. Na splnenie cieľov ochrany prírody by to malo bohato stačiť. V prípade aktuálneho poslaneckého návrhu (prechod pozemkov s 3. stupňom ochrany a ochranných pásiem pod ŠOP) nás čakajú negatívne sociálne, ekonomické a ekologické dopady.

Ing. Cyril Bábela st.

Lesy si nedáme

Dňa 4.8.2021 v budove Informačného strediska Správy NP Muránska planina v Muráni, prebiehala diskusia medzi zástupcami Ministerstva Životného prostredia, Štátnej ochrany prírody a nešťastnými vlastníckymi pozemkov ohľadom návrhu zmeny zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody - národné parky.

Pred budovou sa stretli nespokojní živnostníci, vlastníci lesných pozemkov a ľudia ktorých práca v lese nielen živí a les je ich srdcovou záležitosťou.

„Keď sa bez strachu postavíte zlu a za pravdu, my ticho nebudeme a za Muránsku planinu budeme bojovať až do konca“

zdvoj. FB

Slovenské národné povstanie

29. augusta sa tradične konajú hlavné oslavy SNP v Banskej Bystrici. Prvé oslavy SNP zorganizovali hneď v auguste 1945. V Banskej Bystrici vtedy stáli bok po boku líder londýnskeho exilového odboja, prezident Edvard Beneš s komunistom Klementom Gottwaldom.

Po prevzatí moci v roku 1948 začali komunisti prenasledovať a väzniť niektorých účastníkov povstania (napríklad V. Žingora, J. Trojana a ďalších) a prepisovať aj históriu. Pokiaľ na začiatku oslavy organizoval Zväz slovenských partizánov (predchodca zväzu protifašistických bojovníkov) neskôr prevzala hlavnú úlohu komunistická strana. Do roku 1989 boli viac oslavou socializmu a Sovietskeho zväzu, ako povstania. Podniky zo stredného Slovenska vysielali na oslavy zamestnancov povinne.

Ako štátny sviatok (výročie Slovenského národného povstania) samostatnej Slovenskej republiky bol presadený skupinou poslancov

za Stranu demokratickej ľavice (SDĽ), zákonom Slovenskej národnej rady z 29. septembra 1992 č. 489/1992 Zb. o vyhlásení 29. augusta za štátny sviatok Slovenskej republiky. Prvý

návrh podával už dva roky predtým, v roku 1990 Peter Weiss, vtedy ešte za klub komunistických poslancov, ktorý popisuje ako hlavnú motiváciu pokusy o Tisovu rehabilitáciu.

Prvýkrát v histórii sa v roku 2019 (75. výročie) uskutočnila počas osláv aj vojenská prehliadka.

Zdroj: Wikipedia

LETNÉ ŠPORTOVÉ RETRO

V Laze sme mali Wellnes...

Laz, ktorý máme na mysli my (okolo 40 r.) sa nachádza v lokalite obce Muráň Spišské. Presnejšie, za kopcom poľnou cestou vpravo (oproti kameňolomu). V Laze vraj malo byť kedysi kúpalisko.

Kopačky (tzv. plátenky v zelenej škatuli) musel mať každý chlapec. Prechodili sme v nich celé leto od rána do večera. Nielenže sme v nich behali na futbalovom ihrisku, ale my sme bez problémov išli aj do vody. Neva-

dilo nám, že sme v nich „člapkali“. Do Lazu sme sa chodili kúpať aj opekať. Vytvorili sme hrádzu z kameňov a trávy. Naši susedia Braňo a Raďo chytali mlokov a premiestňovali ich tam. A hrávali sme baráž (na jednu bránu), niektorí ju volali „kráľovská“. Tiež minifutbal a dievčatá „gumu“. Aj niektorí chlapci. Tam v Laze bol náš Wellnes! Umožňoval nám širokú škálu pohybových a iných činností, vlastný letný životný štýl.

Svoreňovci

Výšivka Mgr. Miroslava Sklenárika (1961) počítačovou technikou (2008)

Z TVORBY NAŠICH OBČANOV

Autor Ing. Jozef Kmeť

HÔRKA – NAŠA ZELENÁ OÁZA

(Spomienky k 30. výročiu úmrtia mamy a starej mamy)

Muráncania milujú všetky zákutia našej obce. Od detstva sú zžití so skvostnou prírodou, rodičmi vedení k úcte k nej. Tešia ich ak aktuálne informácie, že Muránska planina patrí medzi najkrajšie národné parky nielen na Slovensku. Deň národných parkov v Európe sme si začali pripomínať 24. mája 2021.

V Muráni však nemusíme chodiť ďaleko do hôr, prírodu máme všeci na dosah. Stačí len kúsok chcieť, urobiť pár krokov a ona nám rada pohladí dušu. Kedysi sme s mamou často chodili na Hôrku, ktorá je príťažlivá nielen geograficky, ale zaujímavá aj očami historikov. Nachádza sa neďaleko bývalej rómskej osady Príslop a cestou Márie Seči sa ocitneme aj pri Fabrike (tiež bývalej) na výrobu originálnej muránskej keramiky. Vodorovná rolička na Hôrke, na kopci pod židovským cintorínom, ktorú nevzali do bývalého JRD, patrila mojej mame a jej sesternici pani MAUREROVEJ. Zdedili ju po svojich rodičoch (súrodencoch Katke a Jánovi Spišákovcoch s koreňmi v starobyľom modrom dome v Pastovníku). V tých menách a rodinných vzťahoch sa vyznám už asi iba ja, tak teda v našej spomienke ide o mamu nedávno zosnulej Helenky Beňovej (v apríli 2021). Celé roky sme tam spolu sadili zemiaky. My sme mali dve tretiny ornej pôdy, oni jednu. Zorať ju poctivo dávali každý rok: jednu jar Margitka, druhú Julka. Pani Margita Hajdúková zomrela pred

30 rokmi (na Margity 1991) a pani Júlia Maurerová ešte oveľa skôr. Po ich smrti už iba jeden príbuzný kosil našu zem ako lúku na seno pre zvieratá. Zemiaky a zeleninu sme sadili aj v tzv. záhradkách na Vyšnom konci (za domami oboch mojich starých rodičov Sojákovcov a Hajdúkovcov). Na Hôrke na konci nášho poľa rástli košaté vrby a my sme si detstvo užívali v okolitej prírode od jari do jesene, kým naše mamy nevybrali zemiaky. Na jar tam rástli nádherné žlté „drišľáky“ (prvosienky), ktoré sme si vtedy odnášali domov do vázy. V pamäti mi utkvel aj ich jemnejší názov „kašky“, avšak v ľudovej reči menej rozšírený. Boli všade, celé lúky posiate žltou voňavou nádhrou.

Hôrka ožívala aj v čase detstva našich potomkov – dnešných (plus – mínus) štyridsiatnikov. Malí bojovníci takmer z celého Muráňa napodobňovali „naších“ známych z vojnových filmov. V lone tajuplnej Hôrky na židovskom cintoríne odpočítavajú aj naši bývalí občania, ktorých príbuzní v čase druhej svetovej vojny sa už z koncentračných táborov nikdy nevrátili. Aj naše robotné mamy, ktorým je venovaná naša spomienka, „dievčili“ vo vojnovom čase, zakladali si vlastné rodiny a svoje deti múdro zasvätili do všetkého, čo nám prináša život. ČEŠŤ ICH PAMIAŤKE!

-RS-

SPOMIENKA HELENKE A VLADKOVI BEŇOVÝM

(Navždy sa s nami rozlúčili 76 a 81 roční na jar 2021)

MODLITBA MANŽELOV

Bože náš,
keďže náš život už skončil sa
a svet s nami nezhybnul
dovoľ nám porozprávať sa
s Tebou, naposledy, úprimne:
Ďakujeme Ti
že si nám umožnil
dožiť sa pekného veku
a prežiť všetko, čo je určené človeku
že si nám, tak ako iným
namiešal do kalicha radosti i bolesti
že si nám pomohol úspešne odcho-
vať

zdravé ratolesti,
bez akýchkoľvek zlovykov
a dobových nerestí.
Len jednu prosbu k Tebe ešte máme:
krátky Otčenáš, poslednú našu vôľu.
Doprial si nám odísť obidvom spolu!
Lebo manželstvo – to je iba JEDEN.
Iba jeden dvojkrídlový vták.
Keď stratí jedno krídlo, už nevie lie-
tať
nevie bojovať sám...

František Bábel
zo zbierky KDE SI M... (2015)
(Krátene s. 35-37, RS)

Prvenstvo pani Hildy

Muránske buchty – už viac ako meru rokov (40) slastne velebené turistami z celého Slovenska. Písali sme o nich viacerí aj v snahe zviditeľniť ľudí, ktorí mali značný podiel na ich ponuke už v zariadení muránskeho pohostinstva. Predajňu Vesna (textil a galantéria) vedľa obľúbenej Tussayho krčmičky (s oficiálnymi názvami Jeleň či Koruna) premiestnili do bývalého Englovho domu a v novozriadenej cukrárničke Lahôdky začali rozvoníavať (okrem iných sladkých lákadiel) aj známe muránske buchty. Rýchlo sa míňali aj langoše, lebo tých na základe požiadavky piekli menej.

Pamätníci našej obce takmer jednohlasne tvrdia, že prvá nás v Muráni svojimi „nadýchanými“ s bohatými plnkami buchtami (tvaroh, lekvár, mak atď.) oslovila „Hilduška od Jaša“, teda pani **HILDEGARDA NEMOGOVÁ**, rod. KRŠTIEŇOVÁ (1942). Boli aj také hlasy, že „néna od Babušku“ – pani MARGITA RYBÁROVÁ (z nižného konca pri križi a mama dvoch synov), no väčšina sa zhodla v názore, že to bola skvelá kuchárka v spomínanom zariadení, ale buchty tam nepiekla. Aj moje vlastné spomienky siahajú do domu rodičov pani Hildy, odkiaľ si zrejme priniesla aj originálny recept na naše teraz slávu šíriace buchty. Jej mama všetky tri dcéry (teda Magdušku a Želku) a možno aj mladú nevestu Andelku priučala vareniu a pečeniu. Keď sme sa u nich neraz zastavili aj s malými neterkami Frandelkami (Vierkou a Ľubkou), vždy sa na stole objavili nejaké sladké „fajnotky“. Hilduška v dospe-

losti využila „maminu školu“ aj vlastné praktické skúsenosti a začala piecť prvé muránske buchty určené na predaj. Neskôr si získala aj jej staršiu sestru Magdušku Bábelovú, ktorá pracovala v oblasti gastronómie. Mladšia generácia si ich pamätá ako predavačky, lebo záujem o buchty bol nezvyčajne veľký, a tak pribudla nová pracovná sila – pani Gizka Barilová (rod. Kochjarová), ktorá neskôr buchty piekla v Revúcej a v Muráni začala pani Magduška Balážiková (rod. Lukášová) a po nej viaceré ďalšie pracovníčky.

Kvôli úplnosti vrátim sa ešte do rodiny Krštieňovej. Najmladšia dcéra Želka Turčániová často všeličo miešala, kombinovala, ale ako laborantka v bývalej revúckej lekární. Švagriná Andelka sa do nášho povedomia zapísala ako predavačka v obchode ZDROJ. Tri spomínané sestry mali jedného brata Jána Krštieňa, ktorý pracoval v kameňolome v kolektíve strelmajstra Pavla Hajdúka. Život píše neuveriteľné ľudské príbehy a hoci by sme očakávali obrovské napredovanie pani Hildy, osud jej nadelil veľa trpkých rokov. Rodičia i súrodenci odišli navždy, no ťažký, nepochopiteľný úder od života dostala aj ona sama. Štíhla, moderná žena, ktorá sa s manželom Ondrejom tešila z dvoch synov, vždy v neustálom pohybe nápomocná voči každému v rodine, pred viac ako 20 rokmi ostala náhle na invalidnom vozíku. Pred 20 rokmi jej život pripravil ďalšiu ranu – neočakávanú obrovskú bolesť na duši! Navždy ju opustil starší syn Peter (1967 – 2001),

s ktorým sa nestihla ani rozlúčiť. „Ved’ mi stále pomáhal...“ – boli jej slová v čase veľkého smútku ako aj slová útechy na náhrobnom kameni: „Zostaň s nami, Pane už sa zvečerieva!“ Po synovi odišiel aj manžel Ondrej. Pani Hilda, hoci ťažko skúšaná životom, svoj osud prijala s pokorou. Nikdy nestratila vieru v Boha, ani dôveru k ľuďom, milá a láskavá je k svojmu okoliu. Zmyslom jej života a oporou je jej mladší syn Roman s manželkou a dcérkami, no už dlhšiu dobu žije mimo obce Muráň, medzi ľuďmi, ktorí zápasia s podobnými problémami v neďalekom Tisovci. V Muráni si však mnohí radi na ňu spomínajú a nezabúdajú na jej prvenstvo, lebo muránske buchty nám stále chutia. Hilduška, majú stále viac fanúšikov na celom Slovensku! Z úcty k Tebe by som ochotne napísala scenár filmu o dáme s dokonalým účesom, v blúzke

s jemnučkou výšivkou, v odevu s volánikmi a čipôčkami, črievičkami ako Popoluška, ponáhľajúca sa z domu so snehobielymi zásterkami na ramene, rôzne jemne prizdobenými... Tvoje umenie bolo dokonalé, buchty si hladkala spokojným pohľadom, keď si ich mnohé zoraďovala do sklenených vitrín predajne. Nikdy si nezvýšila hlas, ani náznak neochoty, keď si zákazník určoval sám, ktoré buchty mu máš pripraviť do úhladného balíčka. Náš život je skutočne ako film, ktorý si seniori premietajú často; s vedomím, že jeho dej už nezmeníme! Vždy však sa objaví na hladine života nečakané čereenie: každý človek je jedinečný, niečím výnimočný a pani **HILDEGARDA NEMOGOVÁ** si zasluži naše uznanie za muránske buchty, lebo prvá nimi hostila labužníkov z Muráňa a okolia.

RS-

Odišiel navždy po tragédii 18. júna 2021

Vážená smútiaca rodina NEMOGOVÁ, príjmite našu úprimnú sústrasť po nečakanom odchode Vášho drahého blízkeho človeka, manžela, otca a milovaného už len jediného syna Romana. Starší syn Peter zomrel pred 20 rokmi.

Príspevok „Prvenstvo pani Hildy“ bol redakcii doručený 8. júna 2021, presne desať dní pred tragickou udalosťou v rodine Nemogovcov, a tak údaje o synovi Romanovi sú už v ňom len bývalou smutnou realitou. ČEŠŤ JEHO PAMIATKE!

-RS-

SPOMIENKA

Úspešný pedagóg, bývalý minister školstva

V polovici mája 2021 aj pedagogickú verejnosť nášho regiónu Banskobystrického kraja zastihla smutná správa, že navždy odišiel bývalý minister školstva, vysokoškolský pedagóg pán MILAN FTÁČNIK vo veku 64 rokov. Učiteľia stredných škôl ho mali možnosť privítať v Revúckom okrese, zoznámiť sa s jeho prínosom v rezorte školstva, s jeho plánmi, predsavzatiami, s jeho odbornými i ľudskými kvalitami.

Z rúk pána ministra Ftáčnika som pri príležitosti Dňa učiteľov prevzala ako stredoškolský pedagóg ocenenie za celoživotnú úspešnú prácu v rezorte školstva (Banská Bystrica, 28. marec 2000). Druhému stretnutiu som sa potešila na pôde Obchodnej akadémie v Revúcej. Pán minister vtedy udelil osobné poďakovanie bývalým študentom SOU v odbore kuchár-čaišník, barman, servírka, cukrárka pod vedením majsterky odborného výcviku Bc. Dáše Bútorovej z Muráňa za excelentné privítanie vzácných hostí v školskej jedálni terajšej Súkromnej strednej odbornej školy v revúcej i za vytvorenie slávnostných tabúl a obsluhu počas ďalších zastavení delegácie z bývalého ministerstva školstva na čele so známym úspešným pedagógom pánom Milanom Ftáčnikom.

ČEŠŤ JEHO PAMIATKE!

S úctu Mgr. Ružena Svoreňová

FOTO archív RS. Návšteva miistra školstva (1998 – 2002) v Revúcej.

SPOMIENKA

Za bývalým šéfredaktorom Revúckych listov

Známy dvojtýždenník Revúcke listy sme kedysi čítali mnohí a určite čítame aj dodnes, lebo v roku 2021 už vychádza ich jubilejný 30. ročník. Jedným z viacerých šéfredaktorov bol aj **Mgr. RUDOLF REPÁK**, ktorý navždy odišiel v máji 2021 vo veku 77 rokov. Aj ja som mala tú česť zaradiť sa medzi jeho redaktorov z Revúcej (Ľ. Barančok, M. Molnárová, O. Repáková, R. Svoreňová, B. Šestinová a fotograf J. Gorel). Preukaz s číslom 3, že som „člen redakcie mestských novín Revúcke listy“ som obdržala 5. júna 2001 (teda pred 20 rokmi). Aj ďalší Muráňčan pán PAVOL MLÁKAY sa v novinách pravidelne predstavoval ako praxou „ostrieľaný“ komentátor rôznych športových podujatí.

Ja som do novín pripravovala texty z úspešných akcií revúckych stredoškôľakov, ale pán Repák ochotne do nich zaradil aj rôzne moje správičky či väčšie informácie z Muráňa a okolitých obcí. Vydarené boli napr. dvojstrany o ich histórii a napredovaní na prelome dvoch tisícročí. Ja konkrétne som zostavila rozsiahle príspevky z Muráňa a Muránskej Lehoty, v čom mi boli nápomocní aj starostovia uvedených obcí Ing. Goldschmidt a pán Fabo. Do revúckych listov vtedy príležitostne prispievali aj iní naši občania (Ing. F. Lukáš, Ing. Ľ. Albíni, A. Michalská, A.

Kontúrová, Mgr. J. Kochjar, Mgr. I. Jančíková atď.)

Naša spomienka by nebola úplná, keby som čitateľom nepripomenula aj svojich redakčných kolegov: Ing. BARANČOK písal rád príbehy, postrehy revúckym nárečím. Mgr. MOLNÁROVÁ a Mgr. ŠESTINOVÁ sa orientovali na základné školy a Mgr. Oľga Repáková (Rudkova manželka) –telocvikárka najmä na športové zápolenie revúckych detí i dospelých. Mgr. Repák – náš obľúbený šéfredaktor sa predstavil svojimi aktivitami v oblasti kultúry aj v Mokrej Lúke. V Revúckych listoch som naposledy zaregistrovala jeho skromný článok ešte v čase korony – na poslednej strane v čísle 1 z 15. januára 2021: „A ostáva sa poďakovať...“ Ďakoval za darček v škatuli od topánok, ktorý sa ušiel aj iným osamelým ľuďom od štedrých darcov „v ktorom sa ukrývalo veľa pozornosti, empatie a lásky od neznámych obyvateľov mesta.“

Mgr. RUDOLF REPÁK ani nám nikdy nebol ľahostajný, veď aj on z vydávania Muránskych novín mal obrovskú radosť. Úprimne, srdečne nám fandil už do ich prvého čísla (jún 2008). ČEŠŤ JEHO PAMIATKE!

S úctou Ružena Svoreňová a Pavol Mláky

SPOMIENKA

Hrdzavské memento

Uplynulo už viac ako rok (jún 2020), čo sme sa navždy rozlúčili s bývalou pani učiteľkou z Muráňa (čast' Hrdzavé). Musela zomrieť pár mesiacov po svojej 90-tke. Vraj pre 17 eur a cukríky! Svojich tzv. hostí údajne dobre poznala ... (televízia JOJ, 6. mája).

Asi dva – tri roky pred tou strašnou udalosťou, tak na prahu jesene, sme radi chodievali na partičku šachu k príbuzným – jej susedom. Neraz sme aj s pani učiteľkou stratili pred jej bráničkou pár slov, vlastne aj v čase, keď ešte žil jej manžel, tiež učiteľ. Dobré im padli spoločné prechádzky do Hrdzavého...

Raz, keď už pani učiteľka bola vdova, vošli sme dokorán otvorenou bráničkou do dvora. Reagovali sme totiž na veľký krik a buchot. Dvaja školopovinní chlapci sa dobýjali do jej domu! V byte hralo rádio, ale nikto sa neozýval. Chlapci sa však nevzdávali, trieskali na dvere ďalej, vraj im pani učiteľka sľúbila eura za poobierané jablká. Dvor opustili iba neradi, keď som im naznačila určité „opatrenie“... Neskôr pri našom stretnutí pani učiteľka priznala, že jej chodia pomáhať a už aj dostali sľúbený zárobok. Spokojná, že zachránila úrodu, sa s nami rozlúčila... Neodpustila som si však, poznámku

(už skôr pre seba), či za pomoc starým ľuďom treba platiť? Veď dobrovoľníci sa často sami núkajú „do služby“! Už nestačí taška (alebo aj viac) chutného ovocia mame na jablčník či košík orechov do vianočného koláča? V poslednom období nás život presvedčil, že na jeho piedestáli je človek a najvyššia naša hodnota

zdravie. Zmenila korona naše myslenie? Na dne svedomia azda nájdeme odpoveď... Naše muránskohrdzavské memento – neslávna pripomienka nech je varovaním, výstrahou nielen pre seniorov!

S mojou „prváčkou“ pani učiteľkou **GABRIELOU PALUŠOVOU** (alebo podľa starších „Elkou od Pohorela“) sme sa naposledy stretli takmer pred jej 90-kou. Na Novej ulici mi zakývala z bicykla a uhaňala ďalej vraj do lekárne. „Len nespádnite...!“ – ja som jej na to s obdivom i obavou. Ešte z bicykla mi plná športového elánu: „Ja som zvyknutá!“ Zvest', o jej nečakanom odchode sme všetci prijali s hrôzou. Ľuďi mala rada, ku každému pristupovala s dôverou. So značnou dávkou hrdosti presadzovala svoje životné krédo: „Veď sme všetci z Muráňa!“ ČEŠT' JEJ PAMIATKE!

-RS-

OSLÁVENCI

Nech kvitne úsmev, žiari oči jas, nech zdravie z tela sa ne-stráca, kým bije srdce spoznaj života krás, to tajomstvo, čo jediné sa vypláca.

50 rokov

Roman Muška

55 rokov

Eva Dulajová
Branislav Valáštek
Margita Dulajová
František Dulák

60 rokov

Mária Olejníková
Janka Keller
Ján Valáštek
Ján Krstieň
Peter Mlej
Milan Siman

65 rokov

Jana Dendešiová
František Jarkovský

70 rokov

Želmíra Štefaňárová
Ľubica Šuhajová
Ľubomír Jambrich
Lýdia Frandelová

75 rokov

Emil Huťan

80 rokov

Július Berzéty
Magdaléna Laurenčíková

85 rokov

Ján Berzéty

90 rokov

Pavel Kochjar

Potešilo ma v roku 2021...

Napriek tomu, že už druhý rok zápasíme s koronou, vždy sa nájde zdroj našej každodennej radosti. Podobne ako iní prajní čitatelia aj ja osobne sa teším, že Muránske noviny stále vychádzajú už štrnásty rok a pribudlo aj mnoho čitateľov na internete.

V roku 2021 mám radosť, aj zo zmysluplnej zába-
vy, vlastnej tvorby mojich známych. Napr. bývalý pán profesor Mgr. Juraj Kochjar sa už preslávil videami z rodnej obce. Sú pôsobivé a ich fanúšikov je stále viac. Aj Ing. Paľko Hlodák nás vraj čoskoro prekvapí ďalšou knihou o jeho rodnej obci Muráň. Verí, že raz sa mu naskytne možnosť zorganizovať besedu o svojich knihách s muránskymi školákmi.

Keď je už reč o knihách, tak ešte čerešnička na torte mojej tohtoročnej radosti. Hneď na začiatku roka mi pani starostka zo Šumiac poslala darček. Dve knihy (Šumiac, dedinôčka moja... a Múdrosť starých Šumiačanov), ktoré (okrem iného) prehli-

bili môj pohľad aj do dejín Muránskeho hradu, či na jeho hradných pánov. Pri ich čítaní mi dokonale zába-
vu poskytol rozprávač Mikuláš Gigac z Múzea zvoncov. Ak máte chuť na víkendový výlet do blízkeho okolia, tak sa v obci Šumiac sa počas prehliadky aj iných exponátov múzea ešte aj dobre zabavíte na rôznych vtipných príbehoch. Svojou prefikanou múdrosťou vás zaujme už tabuľka pri vchode:

DO TOHTO DOMU KAŽDÝ PRINÁŠA

ŠTASTIE, RADOSŤ, POKOJ.

NIEKTO SVOJÍM PRÍCHODOM,

NIEKTO SVOJÍM ODCHODOM

A NIEKTO TÝM, ŽE VÔBEC NEPRÍDE.

-RS-

NARODILI SA

Nesmelým bozkom začína rozprávka,

končí sa úsmevom malého dieťatka. To nie je rozprávka, to je už život sám, nech veľa šťastia priniesie i Vám.

Karas Tomáš

Vavreková Annamária

OPUSTILI NÁS

Osud je občas veľmi krutý, nevráti čo raz vzal... Zostanú iba spomienky a v srdci veľký žiaľ...

Ivan Krstieň
Roman Nemoga

Máte pre nás tip na reportáž, námet na článok? Neváhajte a dajte nám vedieť! Osobne, písomne, alebo emailom: obec@muran.sk. Uzávierka pre prispievateľov do novín č. 4/2021 je 20. október 2021. Tešíme sa na spoluprácu.

**Neprešlo
jazykovou úpravou**